

5769

	TASTE OF LIMMUD	
--	----------------------------	--

*Tora is de ziel in het lichaam van de joodse gemeenschap;
iedereen die kennis wil nemen van Tora
is welkom met ons te leren.*

Sjabbat 27 juni 2009 / 5 tammoez 5769
Sidra Choekat, Bemidbar [Numeri] 19:1-22:1
(Tanach blz. 307-314)
Haftara: Sjoftim 11:29-12:7
(Tanach blz. 514-516)

*NB. Wij volgen de Israëlische kalender en hebben alleen één dag
Sjawoeot.*

*Daarom werd op Sjabbat 30 mei de reguliere sidra gelezen en zullen wij
tot sidra Balak op 4 juli telkens één week voorop lopen op het schema van
voorlezingen in orthodoxe synagoges.*

Vertaling: David Lilienthal

Voor het origineel zie

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5768/Chukat

CHOEKAT

God geeft Mosjee en Aharon instructies betreffende het rode vaarskalf;
Mirjam sterft; Mosjee slaat op de rots om water te laten stromen in plaat
van hem toe te spreken; Aharon sterft.

Choekat - Seth Farber

*Seth Farber is rabbijn and directeur van ITIM: The Jewish Life Information
Center <http://www.itim.org.il/>. Hij was ook de initiatiefnemer van Kehilat
Netivot in Raánana, Israel.*

Zijn wij wel voldoende toegewijd aan de studie van Tora?

In een tweetal commentaren uit de derde eeuw op een pasoek (vers) uit
de sidra van deze week worden stoutmoedige en zelfs tegengestelde

opinions gegeven over dat wat de rabbijnen het nobelste streven voor joden noemen. Deze verklaringen geven niet alleen aanwijzingen over de Torastudie, maar lichten ook een waarde toe, die in de afgelopen twee eeuwen nagenoeg verloren is gegaan. De tekst zegt: "Wanneer iemand is gestorven in een tent geldt deze regel: iedereen die de tent binnengaat en alles wat zich in de tent bevindt, is zeven dagen onrein" (19:14). Bij eenvoudige lezing lijkt de eerste passage als inleiding te fungeren, maar twee geleerde rabbijnen, die in de midrasjverzameling Jalkoet Sjimoni worden geciteerd, namen die los uit het verdere verband en gingen erop door:

"Rabbi Jonathan zei: Een mens moet Tora blijven studeren, zelfs op zijn sterfbed want de pasoek zegt: 'Wanneer iemand sterft in een tent geldt deze regel (lett. Tora)'. R. Jonathan verwijst naar de verbinding die de rabbijnen leggen tussen 'tent' en 'Tora' (denk eraan hoe de rabbijnen Jaäkov zien als een 'man van tenten', d.w.z. een man die verzonken is in de studie van Tora) en stelt vast dat de Tora zelf ernaar verwijst dat men zich levenslang dient vast te leggen en toeleggen op de studie van de Tora.

Maar deze twee commentatoren denken verschillend over de aard van die verplichting. De andere, rabbi Sjimon ben Lakisj zegt: de woorden van de Tora kunnen alleen worden opgehouden door iemand die zijn leven ervoor in de waagschaal legt want er staat: 'Wanneer iemand sterft in een tent geldt deze regel (lett. Tora).'

Tekstkritisch gesproken zijn rabbi Jonathan en R. Sjimon het erover eens, dat de pasoek naar meer verwijst dan alleen naar rituele reinheid en dat het vooral over de toewijding aan de Torastudie gaat. Maar toch zijn ze het niet eens over de aard van die verplichting. R. Jonathan vindt dat deze verplichting begrensd wordt door tijd. Zelfs als men weinig meer tijd heeft om te leven, moet men ten volle investeren in de Torastudie. De intellectuele inspanning wordt geleid door iets dat de tijd overstijgt. Dus zelfs als men zijn eigen grenzen ontmoet, erkent men de oneindigheid van Tora. Ook als de schaduw van de dood over iemand valt, staat de Tora naast hem en beschermt hem/haar.

Maar R. Sjimon heeft een andere boodschap. Hij stelt niet het eindige en oneindige tegenover elkaar, maar houdt zich volledig bezig met toewijding en overtuiging. De Tora en zijn houdbaarheid worden uiteindelijk op de proef gesteld en afgemeten door de mate waarin wij ons aan haar verplicht hebben. In feite hoeft men op het sterfbed niet te studeren. Daarentegen moet men bereid zijn tijdens de studie alles te offeren, zijn overtuiging in de waagschaal te leggen, zijn ideologie terzijde te schuiven, voor alles open te staan en de Tora zijn schaduw te laten werpen.

In de moderne tijd is de studie van Tora, meer dan ooit tevoren, beschikbaar gekomen voor de grote massa. Meer orthodoxe Joden dan

ooit eerder in de Joodse geschiedenis studeren regelmatig Tora. De hervonden waardering in liberale gemeenschappen voor deze intellectuele activiteit heeft het aanzicht van de joodse gemeenschap veranderd. Het is een uitdaging voor de Joodse wereld om niet eenvoudigweg het model van R. Jonathan te aanvaarden. Studie van Tora moet niet alleen een deel uitmaken van ons leven, maar is bedoeld om ons uit te dagen, te verheffen, ons moed te geven en uiteindelijk ons te verbeteren. We moeten proberen ons zo te verheffen tot het niveau dat R. Sjimon aanbeveelt en ons zelf een meer uitgebreide plicht opleggen om tijd te besteden aan de Tora en aan de overtuiging dat Tora in de meest uitgebreide betekenis van het woord ons leven vorm kan geven.

Een andere invalshoek - Alex Rinsler

Sidra Choekat is heftig. Alleen al de titel -choeka- zet ons in de kou; het verwijst naar het woord chaka, met de betekenis gebonden, ingescherpt, vaststaand. De ernst van Gods verordening is voelbaar. Geen romantiek, geen zuilen van vuur; alleen dood, diplomatie en robuust recht.

De tekst is hoekig; in één vers wordt Mirjam omgelegd, in een ander wordt Mosjee tot ballingschap veroordeeld. Mosjee heeft zijn taak verricht als de revolutionair, die zijn generatie naar het onbekende heeft geleid. Maar nu lijkt hij ver verwijderd te zijn van de mensen en bang voor ze. In toenemende mate vertrouwt hij op het wapen van de macht om Gods wil vervuld te krijgen. Deze rebel wordt geen staatsman.

Maar toch behalen de Israëlieten een rij indrukwekkende militaire overwinningen, die de een na de ander hen dichterbij het Beloofde Land brengen. Mosjee wankelt niet ondanks de zwaarte van zijn vonnis; hij zal zijn volk door de pestepidemie loodsen en een burgeroorlog voorkomen, zo staat beschreven in de volgende sidra. Hij krijgt geen erkenning voor deze standvastigheid en Gods oordeel is daardoor nog meer verstikkend.

Wat een tocht! Onenigheid en rebellie hebben de grote leiders uitgeput en men zegt dat vermoeidheid van iedereen een lafaard kan maken. Mirjam en Aaron gaan heen en de dagen van Mosjee zijn geteld. Hun tijd is geweest en hun eer en roem liggen voor altijd vast in mythen en legenden.
Het is beschikt.